

Nors skelbimų portaluose pilna automobilių su suklastota rida, retas pirkėjas susimąsto apie tikrąją šios problemos kainą. Pirkdami transporto priemonę su pakoreguotais odometro rodmenimis vairuotojai ne tik permoka už automobilį, bet vėliau gali išleisti nemažai pinigų remontui.

Ridos klastojimas kainuoja ne tik jų pirkėjams, bet ir atneša didelius nuostolius visai ekonomikai. 2018 m. Europos Parlamento išleistoje ataskaitoje skelbiama, jog ridos klastojimo sukelti nuostoliai ES gali siekti nuo 1,31 mlrd. iki 8,77 mlrd. eurų per metus.

Automobilių duomenų įmonė „carVertical“ atliko tyrimą, siekdama nustatyti, kokius finansinius nuostolius ridos klastojimas sukelia Europos šalyse. Tyrimo rezultatai parodė, kad net ir pačiu konservatyviausiu scenarijumi, ES šalys kasmet praranda apie 5,3 mlrd. eurų. Kadangi didelė dalis ridos klastojimo atvejų lieka neišaiškinti, tikrieji ekonominiai nuostoliai gali būti gerokai didesni.

„Įrodyti, kad automobilio rida buvo suklastota itin sudėtinga. Kadangi šalys nesikeičia automobilių duomenimis ir nemažai ridos įrašų niekada nebūna suskaitmeninti, tai sukuria palankias sąlygas klestėti šiai nesąžiningai praktikai. Vienintelis būdas įrodyti ridos klastojimo faktą – kliautis istoriniais automobilio ridos duomenimis“, – sako „carVertical“ automobilių rinkos ekspertas Matas Buzelis.

Lietuvai ridos klastojimas kasmet kainuoja daugiau nei 46 mln. eurų

Už transporto priemonę su pakoreguotu odometru pirkėjai Lietuvoje vidutiniškai permoka 22,4 proc. Tai daugiau nei penktadalis automobilio vertės.

Tokiu būdu, 10 tūkst. eurų vertės automobilis su suklastota rida gali būti vertas tik 8 tūkst. eurų. Vadinasi, pirkėjas permoka daugiau nei 2 tūkst. eurų. Kuo perkamo automobilio kaina didesnė, tuo didesni bus pirkėjo nuostoliai. Prabangių automobilių pirkėjai gali to nežinodami sukčiams permokėti dešimtis tūkstančių eurų.

„Ne paslaptis, kad pirkėjai teikia pirmenybę automobiliams su mažesne rida. Deja, neretai jie tampa sukčių aukomis. Kai automobilio rida sumažinama, sukuriamą iliuziją, jog jo būklė geresnė nei yra iš tiesų. Klastojama tiek ekonominės klasės, tiek ir aukštesnės klasės automobilių rida“, – aiškina M. Buzelis.

„carVertical“ tyrimas atskleidė, kad nuostoliai, kurios Lietuvos ekonomika patiria dėl ridos

klastojimo siekia 46,2 mln. eurų per metus.

Ridos klastojimas Vakarų Europos pirkėjams atneša didesnius nuostolius

Tyrimas atskleidė, kad ridos klastojimas Rytų Europoje turi mažiau įtakos naudotų automobilių kainoms nei Vakarų Europos valstybėse. Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Vokietijos ir Belgijos vairuotojams ridos klastojimas atneša didžiausius nuostolius iš visų tyrime dalyvavusių šalių, Ukrainos, Serbijos ir Rumunijos automobilių pirkėjams ridos klastojimo įtaka mažesnė.

Įvertinus „carVertical“ tikrintų automobilių skaičių, vidutinę jų vertę ir ridos klastojimo mastą konkrečioje šalyje, Jungtinė Karalystė kasmet dėl šios problemos praranda apie 1,4 mlrd. eurų, Prancūzija – 1,14 mlrd. eurų, o Vokietija – 1,1 mlrd. eurų.

Pasak M. Buzelio, ridos klastojimas itin opi problema, kuri kainuoja ES šalių ekonomikoms milijonus ar net milijardus eurų per metus. Nors ES institucijos pripažįsta problemos rimtumą, tačiau konkrečių iniciatyvų kaip ją išspręsti nėra, todėl automobilių pirkėjai turėtų patys įsitikinti, kad jų perkama transporto priemonė turi tikrą ridą.

„Automobilio istorijos ataskaita padeda atskleisti, kada ir kiek kilometrų buvo pakoreguota transporto priemonės rida. Tai leidžia vairuotojui įvertinti, ar verta išvis pirkti tokį automobilį, ar tiesiog tartis su pardavėju dėl mažesnės kainos. Tiesa, jei automobilio rida suklastota, tikėtina, kad jis gali turėti ir kitų nuslėptų problemų“, – aiškina M. Buzelis.

Metodologija

„carVertical“ tyrime analizuojamos įmonės klientų įsigytos naudotų automobilių ataskaitos, vidutinė naudotų automobilių kaina, automobilių su suklastota rida dalis ir ridos klastojimo įtaka jų vertei 17-oje Europos šalių. Transporto priemonių su suklastota rida procentas buvo apskaičiuotas analizuojant 2024 m. įmonės klientų įsigytas transporto priemonių istorijos ataskaitas ir įvertinant naudotų automobilių, pagamintų nuo 2005 iki 2024 m., vertės pokyčius su suklastota ir tikra rida.

„carVertical“ veikia 34-ose šalyse ir renka duomenis iš daugiau nei 900 duomenų bazių visame pasaulyje, įskaitant teisėsaugos, finansų institucijas, valstybinius ir (ar) valstijų registrus bei skelbimus. Kasmet apdorojama milijonus transporto priemonių istorijos ataskaitų, įmonė naudotų automobilių rinkai gali pasiūlyti naujausių tendencijų, išsamių

prognozių ir unikalių išvalgų.

